

RELIGIONS VETARNA

Utbildar om religion, migration & kulturmöten.

Utbildningssammanfattning
Nordanstig
Migrationens villkor: Syrien och Eritrea
16/4 - 2018

Syrien

- Både Syrien som stat och den samtida konflikten behöver sättas i ett historiskt sammanhang för att begripliggöras. Centralt här är de islamistiska och pan-arabiska ideologier som växte fram som en reaktion mot kolonialismen.
- Psykes-Picot 1916: ett brittiskt och franskt avtal som slöts 1916 under det första världskriget. Avtalet stipulerade hur de allierade skulle dela upp det Ottomanska riket mellan sig efter kriget. Uppdelningen lade den geografiska grunden till staten Syrien.

Regimen

- Syrien blir självständigt 1946, men det är en politiskt tumultartad period som följer. 1970 etablerar sig baath-anhängaren och alawiten Hafez al-Assad som ledare. Under hans välde växer en sträng diktatur fram, men även en viss mån av stabilitet.
- Islamistiska grupper, i synnerhet det syriska *Muslimska brödraskapet* opponerar sig mot regimen. 1982 slår regimen ner upproret i samband med massakern i Hama.
- År 2000 går Hafez bort och efterträds av sin son Bashar. Initialt följer en reformperiod som kallas "Damaskusvåren". När lättandet på yttrandefrihet medför skarp kritik mot regimen väljer man att återigen tysta opposition.

Alawism

- Alawism är en religiös tradition som kan spåra sina rötter tillbaks till tolvsekten inom shiaislam. Inslag från andra religioner, exempelvis reinkarnationslära, samt tillskrivandet av gudomliga egenskaper till Ali, medför att både sunni- och shiamuslimer generellt betraktar alawiter som avfällingar.
- Under Hafez al-Assads regim får alawiterna en framskjuten position i samhället. Det här är en skarp kontrast till den historiska socialt marginaliserade roll de innehaft. För den sunnitiska majoritetsbefolkningen är alawiternas ledarposition kontroversiell.

Konflikten

- Regimen: målsättningen under konflikten är att återetablera sig i landet. Inte utan fog räds alawiterna vad som väntar dem vid ett regimskifte. Därför är det osannolikt att Assad-regimen frivilligt väljer att stiga åt sidan.
- Oppositionen: består av ett stort antal mindre grupperingar och koalitioner. Generellt sett har konservativa islamistiska grupperingar en framskjuten position. Även de mindre extrema av dessa tenderar att exempelvis motsätta sig demokrati.
- Islamiska Staten: målsättningen är att upprätthålla och expandera sitt så kallade islamiska kalifat. Krigslyckan har dock vänt och man har förlorat stora områden under senaste året. Framtidsutsikterna som kalifat är svaga, men som ideologi är IS fortsatt relevant.

- Kurderna: har etablerat en autonom stat som under namnet Rojava. Deras stridande enhet YPG har framgångsrikt försvarat kurderna och expanderat deras landområden. Den enda tydliga fiendegruppen i nuläget är IS och andra extremistiska islamistiska grupperingar.
- Stamväldet: i östra Syrien spelar stammar en viktig roll i händelseförloppet. Olika stammar allierar sig med olika grupperingar.
- Geopolitik: många externa aktörer influerar konflikten. Viktiga exempel är USA, Ryssland, Turkiet, Saudiarabien och Iran.

Familjen: Viktigaste samhällsenheten? Vardagslivet kretsar i hög grad runt familjen. Då det saknas offentlig åldringsvård är man som pensionär helt eller delvis beroende av den egna familjen/släktens stöd. I traditionell mening är det också inom den egna släkten som föräldrar finner en lämplig äktenskapspartner till sin dotter/son. I vilken utsträckning detta sker varierar dock beroende på socioekonomiska faktorer, utbildningsnivå, stad kontra landsbygd o.s.v. Samtidigt är det viktigt med religionstillhörighet, och det är ovanligt att man gifter sig över traditionsgränserna. I den syriska lagstiftningen diskrimineras kvinnor, såväl i den religiösa som i den civila.

Exempel på diskriminering i den religiösa lagstiftningen (shariarätten) som behandlar familjerätt ärver kvinnor endast hälften jämfört med män. Skälet uppges vara mäns försörjningsplikt för sina föräldrar och ogifta systrar. Giftna män anses också ha försörjningsplikt gentemot hustrur och barn. Även i den sekulära lagstiftningen diskrimineras kvinnor i vissa fall, ett exempel på detta är våldtäkt inom äktenskapet, som explicit är undantaget strafflagens paragraf om våldtäkt.

Det sociala livet: Det är vanligt att män och kvinnor umgås med varandra, i synnerhet i urbana områden, och bland den yngre generationen – dock är det vanligt på gruppnivå.

Partnerskap innan äktenskapet förekommer, dock är det ovanligt (förekommer dock bland annat i Damaskus) att ett par flyttar ihop och skaffar barn utan att vara gifta – vilket skulle uppfattas som ett brytande mot en social norm, och stigmatisering som konsekvens. Viktigt att poängtera att det kan skilja sig mycket åt, beroende på bland annat religionstillhörighet, utbildningsnivå, stad/landsbygd, ålder, kön m.m.

Trots att Syrien är sekulärt, så spelar religionstillhörighet roll i det vardagliga livet. Det kan få konsekvenser vem man umgås med, och i synnerhet vem man gifter sig med. Det kan få konsekvenser på arbetsmarknaden (vem man anställer), och på bostadsmarknaden (vem man tilldelar boende).

Skolsystemet:

Förskola: Ett fåtal statliga förskolor, mestadels privata som är kostsamma. Pedagogiska perspektivet; barnet är okunnigt, passivt och behöver skydd och omsorg. Samhällets mål för barnets lärande är att barnet skall fyllas med baskunskaper samt att lära sig förskolans, och i förlängningen samhällets disciplin och rutiner (upprätthållande av ordning och regelföljande), via upprepningsinläring.

Grundskola: 9-årig och är från och med 2002 obligatorisk. Undervisningen är på arabiska men även franska och engelska läses som andraspråk. I Årskurs 9 görs ett nationellt prov där resultatet från detta prov ligger till grund för individens fortsatta studier på gymnasienivå= allmän- respektive yrkesutbildning.

Gymnasiet: 3-årig, både teoretiska (allmänutbildning) och praktiska (yrkesutbildning). De som läser allmänutbildning måste under andra året välja inriktning på sina studier, antingen en humanistisk- eller en naturvetenskaplig inriktning som sen ligger till grund för vidare studier vid eventuell högskola/universitet. Examensprovet i årskurs tre ligger till grund för studentexamen, och poängen på detta prov avgör också vilket universitet/högskola individen har möjlighet att studera vidare på. För dom som läser yrkesutbildning finns det få möjligheter att läsa vidare vid universitet/högskola.

Läs- och skrivkunnigheten är relativt hög (i ett jämförande perspektiv i närområdet). Ca 85% av den totala population (något högre för män än kvinnor), och ca 95% för unga under 30 år. Samtidigt bör man vara medveten om att statistik från syriska myndigheter oftast är friserad.

Svensk kultur och centrala värderingar: Vilka värderingar som är centrala varierar från individ till individ, men säkerligen delas en viss kärna av centrala värderingar i en kulturell gemenskap. När det gäller centrala värderingar uppfattar människor generellt andra kulturer negativt i den mån de inte stämmer överens med hennes egen. Förslag på vad som skulle kunna vara centrala värderingar inom **svensk majoritetskultur:** Individualism, jämställdhet, fri sexualitet, jämlikhet, sekularism, djurrättigheter, barns rättigheter, tolerans, rationalitet, antirasism, hederlighet, förtroende myndigheter/stat

Occidentalism: Östs syn på väst. Ett occidentalistiskt perspektiv på väst kan vara: Dåliga mödrar, egoism, alkoholism, materialister, ateister, promiskuöst sexuellt beteende, omoraliska. **Kritiken** mot occidentalism= eurocentrisk – tillskriver västerländska värderingar, normer och traditioner ett högre värde än till exempel värderingar, normer och traditioner i Syrien.

Referenslista

- Alchahin, Maria -Arbil & Karim, Shahla. *Ett nytt land – En kvalitativ studie om syriska emigranter i Sverige*. Examensarbete, Institutionen för Individ och Samhälle/Högskolan i Väst, 2014.
- Bakker, Edwin., Van Zuijdewijn, Roy. "Jihadist Foreign Fighter Phenomenon in Western Europe: A Low-Probability, High-Impact Threat." ICCT, 2015.
- Balanche, Fabrice. "Rojava's Sustainability and the PKK's Regional Strategy." The Washington Institute, 2016.
- Benotman, Noman., Blake, Roisin. "Jabhat Al-Nusra." Quilliam Foundation, 2013.
- Bonnet, Alistair. *The Idea of the West – Culture, Politics and History*. Palgrave Macmillan, New York, 2004.
- Burns, Ross. *Damascus: A History*. 1 edition. London; New York: Routledge, 2007.
- Buruma, Ian & Margalit, Avishai. *Occidentalism – Fiendens syn på västerlandet*. Natur och Kultur, Stockholm, 2004
- Dukhan, Haian. "Tribes and Tribalism in the Syrian Uprising." Syria Studies 6, no. 2, 2014.
- Dukhan, Haian. "The Islamic State and the Arab Tribes in Eastern Syria." E-International Relations, 2014.
- Erlich, Reese., Chomsky, Noam. *Inside Syria: The Backstory of Their Civil War and What the World Can Expect*. Amherst, New York: Prometheus Books, 2014.
- Farhad, Kazemi. "Perspectives on Islam and Civil Society." Princeton University Press, i Hashmi, H, Sohail. (Red). *Islamic Political Ethics – Civil Society, Pluralism and Conflict*. Princeton University Press, New Jersey, 2002.
- Fazlhashemi, Mohammad. *Occidentalism – Ideér om väst och modernitet bland muslimska tänkare*. Studentlitteratur, Lund, 2005.
- Friedman, Yaron. *The Nuṣayrī- 'Alawīs – An Introduction to the Religion, History and Identity of the Leading Minority in Syria (Islamic History and Civilization)*. Brill, 2009.
- Ghadi, Sary. "Kurdish Self-Governance in Syria: Survival and Ambition." Chatham House, 2016.
- Hjärpe, Jan. *Sharia – Gudomlig lag i en värld i förändring*. Nordstedts Förlag, Stockholm, 2005.
- Johansson, Heinö, Andreas. *Farväl till folkhemmet: Frihet, jämlikhet och sammanhållning i invandrarlandet Sverige*. Timbro, 2015.
- Johansson Heinö, Andreas. *Hur mycket mångfald tål demokratin? Demokratiska dilemman i ett mångkulturellt Sverige*. Gleerups Utbildning AB, Malmö, 2009.
- Jørum Lundgren, Emma. "Vägen Och Valet – En Intervjustudie Med Syriska Asylsökande I Sverige." Demli, 2015.
- Lund, Aron. *Drömmen Om Damaskus*. SILC Förlag, 2010.
- Lund, Aron. *Syrien Brinner*. Nörhaven A/S, 2014.

Referenslista

- Lister, Charles R. *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. Oxford University Press, 2016.
- Malik, Nikita. "Caliphettes: Women and the Appeal of Islamic State." Quilliam Foundation, 2015.
- Nasr, Vali. *The Shia Revival – How Conflicts Within Islam Will Shape The Future*. W.W. Norton Company Ltd, London, 2006.
- Neumann, Peter R. "Victims, Perpetrators, Assets: The Narratives of Islamic State Defectors." ICSR, 2015
- Rabo, Annika. "Family Law in Multicultural and Multireligious Syria", i Collette, Göran. (Red). *Possibilities of Religious Pluralism*. Linköpings Univeristy, Electronic Press, Linköping, 2005
- Rapoport, Yossef. "Marriage, Money and Divorce in Medieval Islamic Society." Cambridge University Press, 2005
- Rubin, Barry. *The Truth about Syria*. Palgrave Macmilla, New York, 2007
- Saltman, Erin Marie., Smith, Melanie. "'Till Martyrdom Do Us Part' Gender and the ISIS Phenomenon." ICSR, 2015.
- Sandelin, Magnus. *Jihad: svenskarna i de islamistiska terrornätverken*. Stockholm: Reporto, 2012.
- Schmid, A.P. "Links between Terrorism and Migration: An Exploration." ICCT, 2016.
- Schmid, Alex. "Challenging the Narrative of the 'Islamic State.'" Terrorism and Counter-Terrorism Studies, 2015.
- Steir, Jonas. *Kulturmöten – En Introduktion till Interkulturella Studier*. Studentlitteratur AB, Lund, 2009.
- Stern, Jessica, and J. M. Berger. *ISIS: The State of Terror*. First Edition edition. New York, N.Y: Ecco, 2015.
- Speckhard, Anne, and Ahmet S. Yayla. *ISIS Defectors: Inside Stories of the Terrorist Caliphate*. McLean, VA: Advances Press, 2016.
- Tejel, Jordi. *Syria's Kurds: History, Politics and Society*. Routledge, 2008.
- Winter, Charlie. "The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy." Quilliam Foundation, 2015.
- Wimmen, Heiko. "Syria's Path From Civic Uprising to Civil War." Carnegie Middle East Center, 2016.
- Zoepf, Katherine. *Excellent Daughters – The Secret Lives of Young Women Who Are Transforming the Arab World*. Penguin Press, New York, 2016.

Rapporter

"Mänskliga rättigheter i Syrien 2007" (Rapport från Utrikesdepartementet 2007)

http://www.manskligarattigheter.se/dm3/file_archive/080317/0dd644a6639ba68dc9cfb20e92f5c820/Syrien.pdf

Eritrea

Bakgrund

- **1890-1941 Italiensk koloni:** Eritrea har historiskt sett varit en del av det Etiopiska imperiet men skapas som en italiensk koloni år 1890. Brittiska styrkor besestrar de italienska under andra världskriget, både i Eritrea och i Etiopien.
- **1952-1960 Federation med Etiopien:** FN beslutar med påtryckning från USA att Eritrea ska ingå i Etiopien som en federation, med ett visst mått av autonomi över sina egna intressen. Det slutar dock med att Etiopien försöker att ta över Eritrea fullständigt. Man förbjöd bland annat lärare att lära ut eritreanska språk, och ersatte detta med amhariska – det officiella språket i Etiopien.
- **1961-1991 Frigörelsekampen:** 1961 grundas rörelsen *Eritrean Liberation Front (ELF)* och relativt snabbt bryter ett gerillakrig ut mot Etiopien. 1966 anslöt sig Isaias Afwerki – Eritreas nuvarande president. Dispyter inom ELF och dess generella fientlighet gentemot kristna rekryter resulterade i bildandet av *Eritrean People's Liberation Front (EPLF)* i början av 1970-talet. Till skillnad från ELF så tonade EPLF ner de etniska skillnaderna, och lyfte snarare fram den framtida enhetliga, sekulära och socialistiska staten.
- **1991-2002 Efter självständigheten:** Kriget upphör 1991 och 1993 röstar eritreaner i princip enväldigt för självständighet. Isaias Afwerki blir president i Eritrea och 1994 byter man namn på det politiska partiet från EPLF till PFDJ (*People's Front for Democracy and Justice*) – och är det enda tillåtna politiska partiet sen dess.
- Kriget mot Etiopien varar mellan 1998-2000 och är enligt FN den blodigaste konflikten i Afrika sen 2:a världskriget. 12 december 2000 var kriget formellt slut. 2002 hänvisade Boundary Commission till avtalen för de koloniala gränserna mellan Etiopien och Italien från år början av 1900-talet. Gränsstaden Badme som hade varit så omstritt hamnade på Eritreas sida, och anledningen till detta var 1902 års avtal där det gick att finna en strof som sade ”Kunamafolket tillhör Eritrea” – som bor i området kring Badme.

Nationaltjänsten

- Nationaltjänsten handlar också om **nationsbyggande**. Tanken är att alla unga eritreaner ska arbeta med att bygga upp landet, således inte enbart militärt. Den är obligatorisk för samtliga medborgare mellan 18-50 år. Pågår enligt nationell lagstiftning under 18 månader, men i praktiken har emellertid nationaltjänsten utökats för alla och på obestämd tid. I princip måste alla **kvinnor** genomföra nationaltjänsten, dock med undantag under graviditeten.

Etnicitet och tradition

- Eritrea har nio erkända etniska grupper. Den största är Tigrinja och består av ca 90% kristna varav en stor majoritet tillhör den eritreansk-ortodoxa kyrkan. Den näst största etniska gruppen är Tigre och är generellt muslimer liksom de övriga minoritetsgrupperna. Sett till religionstillhörighet så är ca hälften av befolkningen kristna och hälften muslimer.
- Den etniska minoritetsgruppen *Kunama* urskiljer sig något genom deras matriarkala inslag: gudinnedyrkan, kvinnors självbestämmande (t ex vid giftermål), och att de har ett *matrilinjärt* (istället för *patrilinjärt*) klansystem, dvs. att klantillhörighet upprätthålls på kvinnans släktsida.
- Majoriteten av både eritreanska män och kvinnor är omskurna. Senaste rapporten från UNICEF visar att ca 83% av kvinnor genomgår omskärelse/könsstympning och är utspridd över samtliga etniska grupper (praktiseras av både kristna och muslimer).

Eritrea och religion

- I och med formandet av en självständig nationalistisk identitet framträdde en kulturell hierarki vad gäller religion:
- Sedan 2002 har den eritreanska regeringen officiellt erkänt endast fyra religionstraditioner: Eritreansk-ortodoxa kyrkan, Sunniislam, Katolicism, samt Evangelisk-lutersk.
- Övrig religion betraktades med misstänksamhet: kopplades samman med antingen etiopisk ockupation eller med västerländsk imperialism. Exempelvis har medlemmar av Jehovas Vittnen arresterats och fängslats vid flera tillfällen pga. utövande av gudstjänst.
- 2007 fängslades den eritreansk-ortodoxa kyrkans patriark, fader Antonius, och ersattes av den regimvänliga Dioskoros som i sin tur avled i december 2015 av oklar sjukdom.

Opposition

- 2001 fängslades femton högt uppsatta medlemmar i PFDJ (*G15*) när de i ett öppet brev kritiserade styret pga. uteblivna demokratiska reformer. Ett tiotal journalister fängslades vid samma tidpunkt, däribland svenske medborgaren Dawit Isaak, som bidragit till att ge oppositionen en röst. Samtliga privatägda tidningar stängdes pga. deras rapportering av den politiska oppositionen och sedan dess är Eritrea sedan ett av få länder i världen som helt saknar fria medier.
- På senare tid har underground-rörelsen *Freedom Friday* försökt sprida oppositionell information.
- ”Forto-event” kallas den misslyckade militärkuppen som försökte genomföras 2013.

Schismen mellan regimtrogna och regimkritiska

- Trots eritreansk massflykt är det en stor del av exileritreaner som stödjer PFDJ-regimen. PFDJ's motsvarande ungdomsorganisation YPFDJ är väldigt aktiva i diasporan, exempelvis med att försvara regimen och kritisera vad de kallar västerländska/svenska mediers ”svartmålning” av Eritrea.
- Svensk-eritreanen Meron Estefanos är aktiv regimkritiker och programledare på den regimkritiska radiostationen *Radio Erena*.
- Under 2015 uppmärksammades interna tvister mellan två eritreansk-ortodoxa församlingar i Gävle, där den ena var regimtrogen och den andra regimkritisk.

Gränslös kontroll

- Den eritreanska staten har skapat rättsliga metoder för att införliva medlemmar i diasporan i Eritreas nation. Ett av de första dekret som Eritreas regering skapade efter självständigheten konstaterar att ”varje person som är född till en far eller mor till eritreanskt ursprung i Eritrea eller utomlands är en eritreansk medborgare från födseln”.
- Exileritreaner tvingas betala pengar en tvåprocentig skatt till hemlandet. Om de vägrar riskerar de att inte få tillgång till pass eller viktiga dokument som kan behövas för att söka jobb eller utbildning, samt att familj och släkt i hemlandet bestraffas.
- Eritreaner som flytt uppmanas också till att skriva på ett ”ångerdokument” där de erkänner sig skyldiga till förbrytelsen att inte uppfylla den nationella skyldigheten.
- Eritreas befrielsekamp och nationella överlevnad bör förstås som en djup personlig och känslomässig betydelse pga. resurser som många investerar i den nationalistiska kampen.

Litteratur:

Giorgis, Andebrhan Welde. 2014. *Eritrea at A Crossroads – A Narrative Of Triumph, Betrayal and Hope*. Strategic Book Publishing and Rights Co, Houston TX.

Plaut, Martin. 2016. *Understanding Eritrea – Inside Africa's Most Repressive State*. C. Hurst & Co, London.

Frigyes, Paul. 2015. *Eritrea – Gränslöst land*. Silc förlag, Nørhaven A/S Danmark.

Vetenskapliga artiklar

Hepner, Tricia Redeker. 2014. "Religion, Repression, and Human Rights in Eritrea and the Diaspora". *Journal of Religion in Africa* 44 (2014) 151-188.

Hirt, Nicole. 2013. "The Eritrean Diaspora: Savior or Gravedigger of the Regime? Diaspora Responses to the Imposition of UN Sanctions". GIGA Working Paper, No. 236, October 2013. <https://www.giga-hamburg.de/en/publication/the-eritrean-diaspora-savior-or-gravedigger-of-the-regime-diaspora-responses-to-the>

Hepner, Tricia Redeker. 2003. "Religion, Nationalism, and Transnational Civil Society in the Eritrean Diaspora". *Identities: Global Studies in Culture and Power*, 10:3, 269-293, <http://dx.doi.org/10.1080/10702890390228874>

Rapporter:

FN:

http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/CoIEritrea/A_HRC_29_CRP-1.pdf

Human Rights Watch:

https://www.hrw.org/sites/default/files/wr2015_web.pdf

Amnesty International:

<http://www.refworld.org/docid/565f54234c11.html>

Utrikesdepartementet:

http://www.manskligarattigheter.se/dm3/file_archive/080326/08b7f06908544260876bc0dafb984b6e/Eritrea.pdf

UNICEF's rapport om kvinnlig könsstympning i Eritrea

http://data.unicef.org/wp-content/uploads/country_profiles/Eritrea/FGMC_ERI.pdf

Nyhetsreferenser

Om tolk-problematiken:

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/regimtrogna-tolkar-problem-for-svensk-eritreaner>

Om tvångsskatten:

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/inget-stopp-for-eritrea-skatt>

Om ”ångerdokumentet”:

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/svensk-eritreaner-pressas-av-regimen>

Om den fängslade patriarken Antonios:

<http://theorthodoxchurch.info/blog/news/the-current-situation-of-patriarch-antonios-of-eritrea/>

Gävle och församlingstvisten (artikel + tv-reportage):

<http://www.gd.se/gavleborg/gavle/skrackregimen-vagr-ar-slappa-taget-om-gavles-eritreaner-vissa-ar-radda-for-sina-familjers-liv>

Reportage i P1 *Konflikt* om regimtrogna och regimkritiska svensk-eritreaner:

<http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/327290?programid=1300>

Om den regimtrogna demonstrationen i Göteborg 2011:

<http://www.expressen.se/gt/svenska-medier-for-krig-mot-eritrea/>

Hemsidor

Radio Erena: <http://www.arena.org/web-links>

Eritreansk-ortodoxa kyrkor i Skandinavien:

<http://www.kyrktorget.se/eritreansk.ortodoxa.kyrkan>

Exempel på regimlojal och regimkritisk media:

Regimlojal nyhetssida – <http://www.madote.com/>

Regimkritisk nyhetssida – <http://awate.com/>

Kontakt

0702-78 48 94

info@religionsvetarna.se

www.religionsvetarna.se